

III. VARANT ÜRÜN BİLGİ FORMU

1. Genel Bilgiler

Bu ürün bilgi formu, Sermaye Piyasası Kurulu'nca yayımlanmış "III-39-1 Yatırım Kuruluşlarının Kuruluş ve Faaliyet Esasları hakkında Tebliği'nin "Müşteriye risklerin bildirilmesi yükümlülüğü" başlıklı ilgili maddesi kapsamında hazırlanmıştır ve varant işlemi yapan yatırımcıları mevcut riskler hakkında bilgilendirmeyi amaçlamaktadır.

Sermaye piyasasında gerçekleştireceğiniz varant alım satım işlemleri sonucunda kâr elde edebileceğiniz gibi zarar riskiniz de bulunmaktadır. Bu nedenle, işlem yapmaya karar vermeden önce, piyasada karşılaşılabileceğiniz riskleri anlamanız, mali durumunuzu ve risk algınızı dikkate alarak karar vermeniz gerekmektedir. Bu amaçla işbu ürün bilgi formunda yer alan aşağıdaki hususları okuyarak anlamanız ve imzalamanız gerekmektedir.

2. Varant Nedir?

Varant, elinde bulunduran kişiye, Dayanak Varlık'ı ya da göstergesi önceden belirlenen bir fiyattan belirli bir tarihte veya belirli bir tarihe kadar alma veya satma hakkı veren ve bu hakkın kaydı teslimat ya da nakit uzlaşısı ile kullanıldığı menkul kıymet niteliğindeki sermaye piyasası aracını ifade eder. Varant satın alan yatırımcı, ödediği bedel karşılığında bir Dayanak Varlık'ı değil, o Dayanak Varlık'ı alma ya da satma hakkını satın alır.

Varantlar Hakkında Genel Bilgi

- Opsiyon Sözleşmeleri'nin menkul kıymetleştirilmiş halidir.
- Borsaya kote edilir ve pazar açılır.
- İkinci el piyasada işlem görür.
- Takası diğer menkul kıymetler gibi yapılır.
- Yapılandırılmış ürünler sınıfından bir finansal araçtır.
- İhraççının sermaye temin etmek amacı ile ihraç edeceği bir ürün değildir.
- Tamamen ihraççının şahsi sorumluluğu altındadır.
- Yatırımcıya ödediği prim karşılığında bir Dayanak Varlık'ı, vade sonunda veya vadeden önce, belirlenmiş olan bir fiyat seviyesinden (ihraççıdan) alma ya da (ihraççıya) satma hakkı verir.
- Varantı satın alan yatırımcı yükümlülük değil, hak satın almış durumdadır.
- Varantlar Borsa İstanbul A.Ş.'de işlem görür.
- Varantların BIST'te işlem görebilmeleri için ihraççıları ya da ihraççıların anlaştıkları ARACI KURUM'lar tarafından yürütülecek bir piyasa yapıcılık faaliyeti ile desteklenmeleri gereklidir. Piyasa yapıcı kurum, likit ve düzenli bir piyasa oluşmasına yönelik olarak sürekli alım satım emri (kotasyon) verir.
- Varantların alım satımı, Kurul'un onayı üzerine BIST mevzuatı çerçevesinde belirlenecek işlem esasları kapsamında BIST'in uygun göreceği pazarda, piyasa yapıcılık esasına dayalı olarak yapılır. Piyasa yapıcılığı kapsamında, piyasa yapıcısı ARACI KURUM likidite sağlamak üzere, ilgili piyasa düzenlemeleri çerçevesinde sürekli alım satım kotasyonu vermek zorundadır. Piyasa yapıcılığına ilişkin esaslar, Kurul'un uygun görüşü üzerine BIST tarafından belirlenir.
- Varantların satışının aracı kuruluşlar vasıtasıyla yapılması ve BIST'te işlem görmesi zorunludur. BIST'te işlem gören varantların işlem sırasının kapatılmasına ilişkin esaslar BIST tarafından belirlenir.
- Varantların vadeleri iki aydan az, beş yıldan fazla olamaz.
- Dayanak Varlık'ı veya göstergesi BIST 30 endeksinde yer alan pay senedi veya BIST 30 endeksi kapsamında yer alan birden fazla pay senedinden oluşan sepetin olduğu varantlarda uzlaşısı biçimi kaydı teslimat veya nakit uzlaşısı olarak belirlenebilir. Dayanak Varlık'ı bunların dışında varlık ya da gösterge olan varantlarda ise nakit uzlaşısı esaslarının uygulanması zorunludur.
- Varant ihracından doğan uzlaşısı yükümlülüğünün yerine getirilmesinden ihraççı sorumludur. Garantör

bulunması halinde, ihraççı ile garantör müteselsilen sorumlu olur.

- Varant ihraçları kaydi olarak yapılır ve ihraççının MKK üyesi olması zorunludur.

3. Varant Fiyatını Etkileyen Faktörler

Varant fiyatını etkileyen faktörler, Dayanak Varlık'ın Fiyatı, İşleme Koyma Fiyatı, Vadeye Kalan Gün Sayısı, Volatilité, Piyasa Faiz Oranı, Temettü (Kâr Payı)'dür.

Piyasa Yapıcı

Sorumlu olduğu varantlarda piyasanın dürüst, düzenli ve etkin çalışmasını sağlamak, likit ve sürekli bir piyasanın oluşmasına katkıda bulunmak amacıyla faaliyette bulunmak üzere, ihraççı tarafından belirlenerek SPK tarafından onaylanan, kotasyon veren Borsa üyesi aracı kuruluştur.

Kotasyon

Piyasa yapıcının likiditeyi sağlamak için Borsa İstanbul Pay Piyasası Alım Satım Sistemi'ne (Sistem) girdiği, almaya ve satmaya razı olduğu fiyat ile bu fiyat seviyesinden ne kadar alacağını/satacağını gösteren miktar bilgisini içeren çift yönlü emir çeşididir.

4. Komisyon

Gerçekleşen varant alım satım tutarları üzerinden Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. ve Yapı Kredi Yatırım Menkul Değerler A.Ş. Sermaye Piyasası İşlemleri Ortak Çerçeve Sözleşmesi'nin 3 numaralı ekinde yer alan Ücretlendirme Bilgi Formu'nda belirtilen komisyonlar tahsil edilmektedir. Komisyon oranları işlem hacmi ile birlikte hizmet kanalına göre değişiklik gösterebilir. Komisyon oranının MÜŞTERİ'nin aleyhine artırılması durumunda yazılı olarak, iadeli taahhütlü posta yoluyla veya elektronik işlem platformu vasıtasıyla bilgilendirme yapılır.

5. Vergilendirme

Gelir Vergisi Kanunu'nun geçici 67. maddesi kapsamında varant işlemlerinden elde edilen gelirler üzerinden, işleme aracılık eden ARACI KURUM'ların stopaj yapmak zorunda olduklarını hüküm altına alınmıştır. Geçici 67. madde çerçevesinde stopaja tâbi tutulması için söz konusu menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının, Türkiye'de ihraç edilmesi ve Sermaye Piyasası Kurulu'nca kayda alınmış olması ve/veya Türkiye'de kurulu menkul kıymet ve vadeli işlem ve opsiyon borsalarında işlem görmesi veya kayda alınmamış olsa veya menkul kıymet ve vadeli işlem borsalarında işlem görmese dahi Hazinece veya diğer kamu tüzel kişilerin ihraç edilmiş olması gerekmektedir.

Borsa İstanbul A.Ş. ("BIST")'de işlem gören varantlardan elde edilen kazançlara ilişkin güncel Vergi Kesintisi Oranları için 22/7/2006 tarihli ve 2006/10731 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ve bu Karar'da değişiklik yapan Karar'lara bakınız.

BIST'te işlem gören varant işlemlerinin zararlı sonuçlanması durumunda, oluşan zararın 277 ve 282 seri no.lu Genel Tebliğler kapsamında aynı tür işlemlerden doğan kârlardan mahsubu mümkün bulunmaktadır. Söz konusu mahsup işlemine ilişkin aynı tür gruplamasında; pay senedi ve pay senedi endekslerine dayalı olarak ihraç edilen aracı kuruluş varantları değişken getirili menkul kıymetler sınıfında değerlendirilecektir. Öte yandan, pay senedi ve pay senedi endeksleri dışında bir Dayanak Varlık'a bağlı varantlar söz konusu gruplandırmada diğer sermaye piyasası araçları sınıfı kapsamında değerlendirilecektir.

Varant işlemlerinin vergilendirilmesine ilişkin detay açıklamalar 257, 258, 263, 269, 277 ve 279 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğleri'nde yer almaktadır.

Sermaye piyasası araçlarıyla ilgili vergi esaslarının çok detaylı olması ve fazlasıyla uzmanlık gerektirmesi dolayısıyla, yukarıdaki açıklamalarla bağlı kalmaksızın herhangi bir menkul kıymet işlemine girişmeden önce vergisel yükümlülüklerinizin ve maliyetlerin tam anlamıyla öğrenilmesi için bu konuda uzman bir mali müşavirle görüşmenizi tavsiye ederiz.

6. Riskler

- Varantlar belirli bir vadeye sahiptir (ömürleri sınırlıdır).

- Kaldıraç etkisi nedeniyle varant alım işlemi yapmanın piyasada lehte çalışabileceği gibi aleyhte de çalışabileceği ve bu anlamda kaldıraç etkisinin yüksek kazançlar sağlayabilme ya da zarara yol açabilme ihtimali göz önünde bulundurulmalıdır.
- Piyasada oluşacak fiyat hareketleri sonucunda yatırılan paranın tümü kaybedilebilir. Ancak risk, varanta ödenen bedel ve buna ek olarak ödenen komisyon ve diğer ücretler ile sınırlıdır.
- Varant alım satımına ilişkin olarak yapılacak teknik ve temel analizlerin kişiden kişiye farklılık arz edebileceği ve bu analizlerde yapılan öngörülerin gerçekleşmeme olasılığının bulunduğu dikkate alınmalıdır.
- Varant ihracı nedeniyle ihraççının maruz kaldığı risklere ilişkin risk yönetim politikasının izahnamede yer alması zorunludur. İzahname, Tebliğ uyarınca ihraççı ile piyasa yapıcının internet sitesinde yayınlanır. İhraççının risk yönetim politikası, yatırım kararı verilmeden önce dikkatle incelenmelidir.

Piyasa Riski

Faiz oranları, emtia fiyatları, döviz kurlarındaki veya diğer finansal varlıklardaki dalgalanmalar dahil olmak üzere piyasa fiyatlarındaki beklenmedik hareketlerden kaynaklanan sebeplerle portföylerin zarara uğrama ihtimalidir.

Likidite Riski

Portföylerdeki finansal varlıkların makul değerine yakın fiyattan hızla nakde çevrilememe riskidir. Piyasa derinliğinin azalması ve çeşitli sebeplerle piyasa fiyatının makul değerlerden uzaklaşması portföyü likidite riskine maruz bırakabilir.

Karşı Taraf Riski

Varanta ilişkin tek borçlu ihraççıdır. Varant hamili, ihraççıdan yalnızca Genel Şartlar çerçevesinde ödeme talep edecektir. Bununla birlikte, varant hamili alacaklı konumunu ve ihraççının kredi riskini üstlenmektedir. Varant, ihraççının teminata tâbi olmayan ve tali özelliği olmayan bir akdi sorumluluğunu teşkil etmekte olup, dayanağa ilişkin herhangi bir doğrudan hak veya iştirak sağlamamaktadır. İhraççı finansal güçlük içine girdiği veya ödeme aczine düştüğü takdirde yatırım yapılan tutar-dayanağa ait her türlü birikmişlikten bağımsız olarak-kısmen veya tamamen yitirilebilir. İhraççı, vade tarihi sonunda varant ile ilgili olarak yapılacak nakdi veya fiziki uzlaşısı sonucunda doğacak ödemenin yapılmasından sorumludur. İhraççının ödeme kabiliyeti ile ilgili olarak beklenenin tersine bir olayın ortaya çıkması varant fiyatlarına olumsuz olarak tesir edebilecektir.

7. Risk Takibi

Varant işlemleri, BIST Pay Piyasası takas işlemleri düzenlemeleri ve işleyiş esasları çerçevesinde gerçekleştirilir. MÜŞTERİ'ler azami olarak yatırım hesaplarında atıl nitelikte bulunan nakit tutarı kadar veya pay senedi satışından MÜŞTERİ hesabına intikal edecek satış işlemi tutarı kadar varant alım işlemleri gerçekleştirilebilmektedir. MÜŞTERİ'lerin emir gönderimi ilgili düzenlemeler ve yatırım hesabı nakit bakiyesi doğrultusunda takip edilmektedir.

8. Takas Esasları

İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. (Takasbank), Borsa İstanbul bünyesinde mevcut piyasalarda gerçekleşen menkul kıymetler ile ilgili işlemlerin nakit ve menkul kıymet takasını sonuçlandırmak üzere yetkilendirilmiş merkezi takas kuruluşudur.

Takas günü T+2 şeklinde, işlemi izleyen ikinci iş günüdür.